

ישועות

פרשת וילך שבת שובה • גליון 148 • התשפ"ג

יוצא לאור על ידי בית המדרש "החיים והשלום" בני-יורק

מהפסקר הקדוש

"זרע שמשון"

לרבי שמשון חיים נחמני זיע"א

שובה ישראל עד ה' אלמדי פי בשלת בעונה, קחו עמכם דברים ושובו אל ה'. מקשים, למה מתחלה אמר "שובה ישראל" בלשון יחיד ולכפוף "קחו עמכם דברים" בלשון רבים, ומה הם אלו הדברים ואיך בדברים שיש לשון לקיחה, ועוד למה מתחלה אמר "עד ה' אלמדי" ולכפוף אמר "אל ה' אלמדי". ויש לומר שלשון "עד" לפעמים מתפרש עד ועד בכלל ולפעמים אנו מפרשים אותו עד ולא עד בכלל, כמו שיש מחלוקת בגמרא, ועוד או"ל כי העושה תשובה מיראה אינו גדול כמו מי שעושה מאהבה שזה ודונות נעשות לו בשגגות וזה נעשות לו בזכות, ובגנת הפסוק היא כך לומר מתחלה ליחיד שישבו יחיד ולפי שהשב בתשובה יחיד הוא סימן ששב מיראה שדיו להציל את עצמו משא"כ אם היה שב מאהבה שהיה נותן לבו גם להשיב אחרים באהבתו לתקנה, משום הכי אמר "שובה ישראל", אף על פי שאתה יחיד ולא תגיע אלא "עד ה' אלמדי" ולא עד בכלל, אף על פי כן "שובה" כי תרויח שהודונות יתהפכו לשגגות, אמנם אם תעשה שישבו אף אחרים בתשובה דהינו שתקחם בדברי מוסר ותוכחה וזהו "קחו עמכם דברים" או "ושובו אל ה'" ממש, ואז "כל תשא עון וקח טוב" וכו'. (זרע שמשון פר' האזינו)

לשמור את אורות השמיטה

ישראל, היא התורה, ובה יפרדו מכל אמה ולשון להיות זוכין לחיי עד, תענוג נצחי שאין למעלה הימנו בנבראים, על כן בהיות כל עקרון בה ראוי שיקהלו הכל יחד בזמן אחד מן הזמנים לשמע דברייה, ולהיות הקול יוצא בתוך כל העם, אנשים ונשים וטף לאמר: מה הקבוץ הרב הזה שנתקבצנו יחד כלנו? ונתהיה התשובה - לשמע דברי התורה, שהיא כל עקרנו והודנו ותפארתנו! ויבואו מתוך כך לספר גדל שבתה והוד ערכה, ויכניסו הכל בלבם חשקה, ועם החשק בה ילמדו לדעת את השם ויזכו לטובה, וישמח השם במעשיו, וכענין שכתוב בפרוש בזאת המצוה ולמען ילמדו ויראו את ה'.

מההוראות בפירושנו היא מצות הקהל, הנוהגת בזמן שבית המקדש קיים. וענינה, אחת לשבע שנים - בשנה שלאחר השמיטה (כמו השנה), ביום השני לחג הסוכות. "...מקץ שבע שנים במעד שנת השמיטה בחג הסוכות, כבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלמדי במקום אשר יבחר, תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם. הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגרך אשר בשעריך למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלמדי ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת. ובניהם אשר לא ידעו, ישמעו ולמדו ליראה את ה' אלמדיכם כל הימים אשר אתם חיים על האדמה" (לא י-ג)

ויש להבין מדוע מצוה זו מקימת דוקא לאחר השמיטה ולא בזמן אחר? ולמה בחג הסוכות? ומדוע על המלך מטלת המשימה הזאת ולא על הפה הגדול או על צדיק הדור וכדומה? ונוסף גם את קשית המפרשים, מדוע נאמר תחלה "תקרא את התורה הזאת" וגו' ולאחר מכן "הקהל את העם" וגו' הרי הסדר שתחלה מתקבלים ואחר כך קורא המלך בתורה? ולהסביר את הענין נראה להקדים דברים במעלת השמיטה, שפנודע בדברי רבותינו זכרונם לברכה לשנת השמיטה יש קדושה מיחדת להעלות את היהודי ברוחניות. כמו כן שנת שמיטה מתחלת את האדם לאמונה בבריאת העולם ובהשגחת השם עלינו וחזוק הבטחון בו יתברך בכל ענינו (עין לחנוך מצוה פד) גם שנת שמיטה מבטאת את ההבדלה בין ישראל לעמים, פי העבדה שהיהודי שובת ואינו פוקד את שדהו ואת פרמו בעוד כל העולם עושים במלאכת הקרקע כבימי שגרה, זה לכשעצמו מבטא את היותו מיחד ומשגח מהשם יתברך המפרנסו, וכל מעשיו הם רק כהשתדלות להוריד את השפע שנקבע לו. זאת ועוד, מובא בדברי רבותינו זכרונם לברכה (עין "מגלה עמקות" בהר; "צדקת הצדיק" בהר, אותיות אב, ו-ה; "שפת אמת" בהר מהשנים תרמ"ז ותרנ"ה ועוד רבים) ששנת השמיטה נועדה לעסק בה בתורה, שהיות ועבודות שדה משבתים, נותר זמן רב ללמוד התורה. וגם לפי חכמת הנסתר שנה זו מקדשת ביותר ומשפיעה קדושה לישראל.

לתאור המעמד נביא מדברי רמב"ם (הלכות תגיגה פרק ג הלכה ד) "כיצד הוא קורא. תוקעין בחצוצרות בכל ירושלים כדי להקהיל את העם. ומביאין בימה גדולה ושל עץ היתה ומעמידין אותה באמצע עזרת נשים והמלך עולה ויושב עליה כדי שישמעו קריאתו וכל ישראל העולים לחג מתקבצין סביביו. וחנו הפנסות נוטל ספר תורה ונותנו לראש הפנסות וראש הפנסות נותנו לסגן וסגן לכהן גדול וכהן גדול למלך, כדי להדרו ברב בני אדם. והמלך מקבלו כשהוא עומד ואם רצה ישב ופותח ורואה ומברך פדוך שמברך כל קורא בתורה בבית הפנסות. וקורא הפרשיות שאמרנו [מתחלת פרשת דברים עד סוף פרשת "שמע ישראל" (שפפרשת ואתחנן)], ומדלג ל"והיה אם שמע" (שפפרשת עקב), וגומר אותה פרשה, ומדלג לעשר תעשר (שפפרשת ראה) וממשיך עד ברכות וקלות שפפרשת כי תבוא (על פי סוטה מא ע"א ורמב"ם שם ה"א) עד שהוא גומר וגולל ומברך לאחריה פדוך שמברכין בבתי כנסיות ומוסרי שבע ברכות ואלו הן: רצה ה' אלקינו בעמך ישראל וכו'. מודים אנחנו לך וכו'. אתה בחרתנו מכל העמים וכו' עד מקדש ישראל והזמנים - כדרך שמברכין בתפלה, הרי שלש ברכות כמטבעין. **רביעית** - מתפלל על המקדש שיעמד וחותם בה ברוך אתה ה' השוכן בציון. **חמישית** - מתפלל על ישראל שתעמד מלכותם וחותם בה הבוחר בישראל. **ששית** - מתפלל על הכהנים שירצה האל עבודתם וחותם בה ברוך אתה ה' מקדש הכהנים. **שביעית** - מתחנן ומתפלל בה כפי מה שהוא יכול וחותם בה הושע ה' את עמך ישראל שעמך צריכין להנשע, ברוך אתה ה' שומע תפלה" (עין שם עוד מהלכות הקהלה).

במהלך השנה, ותלנה אותו בצאתו לחיי החולין בעבודות הקרקע. קבוץ שכל ישראל משתתפים בו יזכיר לו בכל ששת השנים הבאים שהוא שיהיה לעם הנבחר, וגם בעת עסקיו עם העמים, יזכור שאינו שיהיה להם ואינו חלק מהם, אלא לישראל שהם חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו.

החבור שמפריד משמינים

והחבור הזה נעשה מכת התורה, וחבור כזה מביא לאהבת ישראל אמיתית. וכפי הנלמד מדברי ה"מאור ושמש" שמסביר מדוע נאמר תחלה "תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל" ואחר כך "הקהל את העם" וגו', הרי מן הצורך להקהילים תחלה ואחר כך לקרות באזניהם? ומבאר, "...והנראה לרמז בזה כי הנה השרש העקרי משרשי עבודה הוא אהבת בני ישראל זה לזה מקטנם ועד גדלם, ואף גם האנשים הנוטים מדרך הטוב יאהב הדברים הטובים הנמצא בהם ויודרש טובתם ולהתפלל בעדם על מחסורם אשר יחסר להם וילמדם להיותם אוהבים זה לזה, וכאשר נמצא בבני ישראל אהבה ואחווה ורעות אין מקום להמסטינין להרע להם, ועל ידי זה מסתופף בהם יראת ה'

משרשי המצוה. לפי שכל עקרון של עם

כי יקשיבו זה לזה להטות לדרך הטובה. וזהו אמרו תקרא את התורה הזאת וגו' באזניהם, הקהל את העם פרוש שדכר זה ותורה זאת תקרא באזניהם - שיקהלו ויתאחדו כאיש אחד לאהב זה את זה מקטנם ועד גדולם. וזהו האנשים והנשים והטף שיאהבו כלן זה לזה ועל ידי זה ישמעו וילמדו ליראה את ה', וקל להבין". הנה כי פן נלמד מדברי ה"מאור ושמש" שמעמד זה קורא את ישראל לאחדות ולאהבת ישראל. כי התורה עושה את כלל ישראל מאחדים שתפים לדרך ולדעה. וכשישראל באחדות, אין המקטרגים והמשטינים יכולים להם. פנין שכאמור המעמד הזה נועד לשמר את ההתבטלות שהיתה לנו במהלך השמיטה

לרצון השם יתברך, נראה לומר שלכן המלך הוא זה שקורא בספר התורה, ולא אישיות אחרת, שהמלך הוא נציגם של כל העם, וגם הגדולים וגם הקטנים מחיבים לציית לו, הוא המאחד את כל העם על כל המעמדות השונות בחברה, והוא המתאים ביותר לגעת בלבם של כל יהודי. זאת ועוד, למראה המלך שהוא בעל הסמכות הגבוהה ביותר, מכופף עצמו לתורה ומתבטל אליה, מחדירה לעם את ההכרה שאין למעלה מחקי התורה וכלם ללא יוצא מהכלל משעבדים להשם יתברך, וידיעה זו מלנה אותו למהלך השנים הכמות בהם עוסק בישוב העולם, שכל פעלה מפעלותיו יהיו משעבדים להשם ויתנהלו על פי חקיו. ויהי רצון שישוב השם יתברך להושיענו כי עת

לחנה בגאלת עולם ונעשה פלנו אגודה אחת לעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם באחדות אמתית פרוש הטוב. ובצלו נחיה וישמרנו מכל המשטינים והמקטרגים. ויגן עלינו באבתו בעינא פקיקא. ונזכה לכל הישועות ולשנים טובות ומברכות, ורופא כל בשר יפליא עמנו חסדו לשלח רפואה שלימה לכל חולי עמו ישראל ובכללם לשושה בת טובה לארך ימים ושנות חיים בבריאות איתנה בכל אבריה וגידיה בגוף ובנפש, ונזכה עוד השנה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן שבע שמחות וכל טוב.

משיחות המגידים שליט"א
הגיש משה אליהו ש. (טל' 050.4125671)
שבת שלום ומבורך

מעלת דרשת החכם ובפרט בשבת טובה
כתב במגן אברהם (סימן תכ"ט א) "...וזהו גי' לדרוש בשבת הגדול ובשבת טובה, והעקר להורות לעם ה' דרכי ה' ללמד המעשה אשר יעשון" וכו'. ועין אליה רבה (סימן תרג"ס ב) משם הלבוש "...וזהו גי' לדרוש בשבת זו, וכן בשבת שלפני ראש השנה, וסוף לזה ממדרש משלי (פרק י) אמר הקב"ה בשעה שהחכם יושב ודורש אני מוחל ומכפר עונותיהם של ישראל" וכו'. ועין בספר "תולדות יעקב יוסף" (פרשת יהו אה"ו) שעקר הדרשה תהא להורות דרך השם וכו' כנזכר (ולא בפלפול חריפות וכו' שלא זה כונן חז"ל בזה, עין שם) וגדולות ונצורות הובאו בספרים הקדושים במעלת שמיעת החכם הדורש והדרשה, לטהר ולקדש את ישראל, ולקטנו מעט אמרים מדבריהם בקצירת האומר.

מאמר חז"ל עון וחטאת אשר יעשה האדם קונה קטגור אחד שנעשה קליפה רחמנא ליצלן מכל עון וחטאת, והוא שאמר "שעיר" הינו הקלפה כמו (ישעיה יג, כא) ושעירים יקדו שם הנעשה מחטאת והיו "שעיר החטאת", "דרש דרש משה" הינו בשהחכם שהוא בחינת משה דורש דברי תורה הן מה ששמע מרבותיו בשביל רבותיו והן דברי עצמו על פי הקדמונים שקבל מרבותיו והוא בבחינת דרישה ולכך כפל דרש ואז והנה שורף הינו בזה הוא שורף ומבטל הקלפה של עונות ישראל ולהכה תלהט רשעים וגו' (תהלים קו, יח) בשעה שהחכם יושב ודורש וכו' ... "דגל מחנה אפרים", פרשת שמיי נאה בהרחבה שם

ויראה, והוא שאמר הואיל משה הינו בשמתחיל לדבר דברי תורה בדורותיו או באר את התורה הינו שנעשה תורתו בחינת באר מים חיים לטהרם מפל טמאה אפילו מטמאה חמורה גזון זב וזכה שאין להם טהרה במקוה על כל פנים נטהרו במים חיים והמשפיל יבין".
"דגל מחנה אפרים" דברים א. ה

אתדבקוּתא רוחא ברוחא
...וכל שבת ושבת אזי מתנוצץ האור העליון ממוחין דגדולות להעולמות וכל ימי השבוע מקבלין שפע עילאה משבת קודש, וכל שבתות השנה מקורן ומבוען הוא משני שבתות שבשנה הינו שבת הגדול ושבת תשובה והם הראשים לכל שבתות השנה, אולם בריאת העולמות היה בניסן ובתשרי אף בתשרי היה בבחינת הריזון. היום הרת עולם. בחינת נראה ואינו נראה. ולכך נקראת שבת תשובה. (מעולם היראה והוא הנותנת יראה עילאה לכל שבתות השנה) ושבת הגדול בשם שבת פלה לפי שבהם היה דורשים הראשי ישיבות וגם עד עתה נהגו הרבנים בכל עיר ועיר לדרוש בשבתות האלו והטעם כי שני חרשים אלו ניסן ותשרי נעשה בהם סוד הזיווג, וכו'. ומבאר בתוך דבריו, שהחכם הדורש משפיע מקדשה עליונה לשומעים, בסוד אתדבקוּתא רוחא ברוחא.

טהרה עצומה

"...עוד יימז על דרך מאמר חז"ל (קהלת רבה ט"ו, ט"ז) כשהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל עונותיהם של ישראל שנאמר (משלי יג, ד) תורת חכם מקור חיים, הינו תורתו של חכם שאמר היא בחינת מקור מים חיים לטהר וללבו מכל טמאת חלאת עונם וזהו דייקא בתאר חכם שאמר בדורותיו כי חכם הינו שהוא בקו החכמה שהוא שרש החסד והאהבה וממילא נכלל גם בן יראה פי אם אין יראה אין חכמה (אבות פ"ו, משנה כא), וזהו שמרמז הפסוק בעבר הירדן הוא מורה על חכמה פי בעבר הוא אותיות ע"ב ר' הינו שם ע"ב ששרשו בחכמה ור' הוא גם בן חכמה כמו ראשית חכמה וידוע שהירדן הוא הר דין הינו בינה שהוא הר שממנה דיגין מתערין והו של אהבה

שלמות המחילה
לכך דורש הרב בשבת תשובה להיות סליחה מחילה בפרה, דהינו סליחות קודם שבת, ובשבת בשעה שהחכם יושב ודורש הקב"ה מוחל לעונותיהם של ישראל, ובערב יום כפור - כפורות, וזהו הרמז סומך ה' לכל הנופלים ס'ליחה מחילה כפרה ראשי תיבות ס'מך"
דבי פינתס מקודע זיע"א - "אמי פינתס" (שער ד' אות קלה).

בטול קלפות העיונות
... "ואת שעיר החטאת" (ויקרא י, טז), הינו על דרך

סגולה
סגולות לעם סגולה • יאועזת לעם נעשע פרה
סגולה לגמר חתימה טובה ולכל הישועות

הכטחה של מאת אהוזים! מהאדמו"ר מאלפסנדר זיע"א - סגולה מבטחת לגמר חתימה טובה עם שפע ברכה והצלחה, ולנחת מייצאי חלציו בגשמינות וברוחנינות. "כאשר עומדים אנו בעת בערב יום כפור שבו נדונים כולם, יש להתעורר אודות מה שהרבה בני אדם, גם יראים ושלמים, נכשלים בו, והוא הדבור בעת התפלה, שהוא אסור גמור (עין שלחן ערוך א"ח קכ"ד, ז) ואפילו בדברי תורה אסור לדבר באמצע התפלה (עין רמ"א א"ח צ יח, כגון אברהם קברת, שיער הרב שם ז), פי על ידי זה מתפרים מענינת אמן, וגדול עונשו של מי שאינו עונה אמן בראיתא (עין "בניפי יונה" חלק ב סימן ז), ומה גם בדברי חז"ל ודאי אסור בראיתא בזר הקדוש (פרשת תרומה, חלק ב קלא ע"ב) מאן דמשמעו כבי בנישאת במלין דחז"ל, ווי ליה, דלית ליה חולקא פאלקא דישראל. דאחוי דהא לית אלקא, ולא אשתכח תפון, ולא דחיל מניה ותרנום: ומי שמדבר בבית הכנסת בדברי חל - אוי לזו שמראה פרוז. אוי לזו שגורע את האמונה. אוי לזו שאין חלק באלקי ישראל. שמראה שחרי אין אלוף ואינו נמצא שם ולא פוחד מנסה, ומנהיג קלון בתפון העליון שלמעלה. "לזאת יקבל עתה כל אחד על עצמו שלא לשח דברי חז"ל בעת התפלה, וגם לא דברי תורה, ומי שיגבל על עצמו הכשחתי בזה והתנדערט פראצענט" - מאה אהוז לשפיע ברכה והצלחה, ולנחת מייצאי חלציו בגשמינות וברוחנינות, גמר חתימה טובה, אמן כן יהי רצון". (הויכא בקיצן "אמי פינתס" שנה ד ע"ב מב)

הערה: מפשטות הזכר הקדוש משמע שאין לדבר שיחת חילון בבית הכנסת כלל, גם שלא בעת התפלה. וכן משמע בספרים.

נפלאות תפירת ית"ש
מה רבו מעשי ה בלבם מנהג עשית
למה הרוק מתגבר מגרוי מזון?

הבאנו בעבר מתועלת הרוק לסייע לאכילה ולשמור על גיזון הפה. ועשה הבורא ית"ש שיעוד לפני האכילה, כאשר ריחו של המאכל מתפשט באויר או אפילו העלאתו במחשבה, מפרש הרוק לחטא את אברי המאכל ולהכין את המקום למזון שעתיד להכנס לפה. ויש לדעת שרוק המפרש מגרויים, עלול להיות רעיל ומסכן ואם אינו אוכל מיד מאותו מאכל עליו להפליט רוק זה ולא לבלע. כמובא בפוסקים בהלכות כפור (עין משנה בירוד"י סימן סט ס"ג וסימן תריו ס"ק ח', "חיי אדם" ח"ב כלל כמה ועוד)
ומענין לענין, יש לזכר שהרוק שיק לאדם עצמו ורק לו - לתועלתו ולהנאתו. ועליו להזהר שלא להגעיל אחרים. ונאמר בסוף ספר קהלת (יב, יד) "כי את כל מעשה האלקים יבא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע". ואמר חז"ל במסכת חגיגה (ה ע"א) "...מאי על כל נעלם? אמר רב, זה ההורג בנה בפני חברו ונמאס בה. ושמאיל אמר, זה הרק וירוק בפני חברו ונמאס" וכו' עין שם דגמאות נוספות של מצבי בשלון שונים, שאדם עתיד לתת את הדין עליהם ואף להעניש על שגגות שנבעו מחסר רגישות לזולת.